

President.ir

نگاهی به دستاوردهای سفر رئیس جمهور به چین از زبان معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه

راه نظم جدید جهانی از جاده ابریشم می گذرد

روابط ایران و چین به بالاترین سطح رسیده است

گفت وگو

سحرماتوا
تظیم کننده

اشاره:

علاوه بر آن سند، شامل جزئیات و نکات دیگری هم بوده است؟ حدود ۹ ماه پیش در سفر وزیر محترم امور خارجه به چین در پایان ملاقات، دو وزیر خارجه اعلام کردند که این سند جامع اجرایی شد اما به خاطر مسائل کرونا عملاً کاری انجام نشد. در سفر من به چین نیز ملاقات‌های زیادی داشتیم و کار شروع شد. این طرح جامع فقط نوشتارهایی در زمینه‌های مختلف است؛ مثلاً در مورد کار گردشگری، میراث فرهنگی، رسانه، حمل و نقل، مالی و غیره. در این سفر حدود ۲۰ سند در زمینه‌های مختلف آماده و امضا شد. ۲۰ سند زیرمجموعه قرارداد جامع بوده است.

ما در بخش صادرات، اولین کشور مقصدمان چین است که امسال میزان صادرات ده ماهه ۱۲،۴ میلیارد دلار بوده است. این صادرات غیرنفتی ما است. ما انتظار داریم تا آخر امسال این رقم به ۱۵ میلیارد دلار برسد. محصولات صادرات غیرنفتی ما اغلب کشاورزی است. ما امسال با تلاش، مجوز محصولات کشاورزی خودمان را از چین گرفتیم. این اسناد آماده شده بود که در این سفر وزیر محترم کشاورزی تشریف داشتند و اینها را امضا کردند. در کنار این؛ وزیر کشاورزی در ملاقات با مسئول جنگلداری و مراکز تحقیقاتی در زمینه کار خودشان تفاهم‌ها و قراردادهای لازم را بستند. البته صادرات نفت و گاز نداریم و انتظار داریم صادرات غیرنفتی در آخر سال به ۱۵ میلیارد دلار برسد. اغلب محصولات صادراتی ما کشاورزی است. امسال تلاش کردیم در این شش هفت ماه، مجوز محصولات کشاورزی را از چین اخذ کنیم و این کار انجام شد. در چهارچوب این طرح جامع، مجوز یکسری از محصولات از جمله سیب، کیوی، محصولات لبنی، مرکبات و زعفران را از چین گرفتیم. ما الان صادرات میلیاردها دلار است و اتاق‌های بازرگانی ما باید روی این موضوع متمرکز شوند. برای نمونه در حوزه آبریزان، الان مجوز پنج نوع ماهی جدید برای صادرات به چین داریم. این اسناد آماده شده بود که در این سفر رئیس جمهور در دانشگاه هم نشستی بود که با حضور اندیشمندان و روشنفکران چینی برگزار شد. از نظر من که سفیر بودم، این سفر یک سفر خاص بود و نتایج بسیار مثبتی داشته است؛ البته این نتایج، احتیاج به پیگیری دارد که هرچه زودتر به سطح اجرایی برسند.

داشته‌ایم و ۹۲ درصد از این میزان صادرات به چین بوده است. در مورد خرما؛ چینی‌ها اغلب غذاهایشان شیرین است و علاقه عجیبی به خرما دارند؛ البته باید خرماهای صادراتی ما بسته‌بندی خاص خودش را داشته باشد که بدون آسیب دیدن قابلیت صادرات را داشته باشند.

از جمله پروژه‌های مهم ما پروژه‌هایی است که در زمینه حمل و نقل ریلی انجام شده‌اند اما به دلایل مختلف تاکنون کارشان عقب مانده است؛ یکی از کارهای مهمی که در این سفر انجام شد صحبت‌های زیادی بود که با شرکت‌ها صورت گرفت و تصمیم نهایی درباره انجام و تکمیل این پروژه‌ها گرفته شد که امیدواریم بزودی کار قرارداد اجرایی شدن آنها شروع شود. در حوزه مسکن ملاقات‌هایی در چین داشتیم. ما امسال با تلاش، مجوز محصولات کشاورزی خودمان را از چین گرفتیم. این اسناد آماده شده بود که در این سفر وزیر محترم کشاورزی تشریف داشتند و اینها را امضا کردند. در کنار این؛ وزیر کشاورزی در ملاقات با مسئول جنگلداری و مراکز تحقیقاتی در زمینه کار خودشان تفاهم‌ها و قراردادهای لازم را بستند. البته صادرات نفت و گاز نداریم و انتظار داریم صادرات غیرنفتی در آخر سال به ۱۵ میلیارد دلار برسد. اغلب محصولات صادراتی ما کشاورزی است. امسال تلاش کردیم در این شش هفت ماه، مجوز محصولات کشاورزی را از چین اخذ کنیم و این کار انجام شد. در چهارچوب این طرح جامع، مجوز یکسری از محصولات از جمله سیب، کیوی، محصولات لبنی، مرکبات و زعفران را از چین گرفتیم. ما الان صادرات میلیاردها دلار است و اتاق‌های بازرگانی ما باید روی این موضوع متمرکز شوند. برای نمونه در حوزه آبریزان، الان مجوز پنج نوع ماهی جدید برای صادرات به چین گرفته شده است؛ ما امسال ۶۷ درصد صادرات آبریزان بیشتری از سال گذشته

برای ما درآمد بسیار خوبی خواهد داشت. این نکته را هم بگویم که بخش‌هایی از قرارداد جامع ممکن است بیشتر و بخش‌هایی کمتر پیش رفته باشد که این هم به خاطر سطح متفاوت پیگیری‌ها است. برخی دوستان ممکن است بگویند که در بیانیه از قرارداد ۲۵ ساله جامع میان دو کشور صحبتی نشده؛ پاسخ این است که اگر بیانیه مشترک را بخوانید، بویژه در سه بخش سیاسی، اقتصادی و فرهنگی افق این همکاری ترسیم شده است. یکی دیگر از مسائل، همکاری‌های منطقه‌ای بود. (مثل شانگهای) طرف چینی این را پذیرفته که جمهوری اسلامی ایران به عضویت شانگهای درآید و باید با دیگر کشورهای عضو هم مذاکراتی را ترتیب دهیم. طرف چینی همچنین از عضویت ایران در بریکس حمایت کرده است. ۲۰ سند بین ایران و چین امضا شده که زیرمجموعه قرارداد جامع همکاری‌های بلند مدت بوده است.

توضیحات خوبی دادید و مسائل مهمی روشن شد؛ سؤال دیگر این است که چه تضمینی برای به نتیجه رسیدن این سرفصل‌ها وجود دارد؟ جناب آقای رئیس جمهور گفته‌اند که بلافاصله پس از سفر باید جلساتی برگزار شود و سرفصل‌ها، از وزاری محترم پیگیری شود؛ نه یک بار بلکه به صورت پیوسته این کار تا اجرایی شدن، دنبال شود. البته وزارت خارجه هم تکلیف خودش را در کنار سایر وزرا دارد؛ اینکه با طرف خارجی و طرف

۱۵
میلیارد دلار

ما در بخش صادرات، اولین کشور مقصدمان چین است که امسال میزان صادرات ده ماهه ۱۲،۴ میلیارد دلار بوده است. این صادرات غیرنفتی ما است. ما انتظار داریم تا آخر امسال این رقم به ۱۵ میلیارد دلار برسد

ما به ۱۷ استان رفتیم و با اتاق‌های بازرگانی، استانداران و فعالان اقتصادی جلساتی گذاشتیم و صحبت کردیم و فضا را برایشان توضیح دادیم. ما می‌توانیم به طور چشمگیری توسعه کالاهای کشاورزی را در چین دنبال کنیم. منتها باید کار شود و اتاق‌های بازرگانی فعال شوند و حتی سفر کنند؛ نمی‌شود تنها از اینجا کارها را پیگیری کرد. بله، زمانی کرونا بود و شاید سفر کردن نمی‌توانست به راحتی صورت گیرد، اما ما از همین جا خدمت شما عرض می‌کنیم که هر کشوری خواستند بروند، ما برایشان هماهنگ می‌کنیم و الان هم داریم چین را پیگیری می‌کنیم. تمام سرکنسول‌های ما، سفارتخانه و کارشناسان محترمی که ام‌تجا هستند، به صورت تمام کمال از جهت هماهنگی کمک خواهند کرد.

الان با توجه به همه توضیحاتی که دادید، می‌توانیم بگویم مزیت صادرات غیرنفتی ما، محصولات کشاورزی است، درست است؟

بله. اما صادرات بخش کشاورزی ما به چین تعریف بوده و جدیداً مجوز محصولات لبنی را گرفتیم. پای مرغ ما قبلاً به ویتنام و از آنجا به چین می‌رفت، ولی الان مجوز صادرات مستقیم دریافت کرده‌ایم. این عدد حدود ۴۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار است. زعفران ما پیش از این دارویی بوده، ولی الان می‌تواند به صورت یک کالا صادر شود. مرکبات ما نمی‌توانست صادر شود و این موارد به تازگی مجوز صادرات دریافت کرده است. سالانه ۱۷ هزار رام قطار به اروپا می‌فرستند اگر بتوانیم پنج شش هزار رام را به سمت ایران بچرخانیم، ایجاد شغل می‌کند. اگر تعداد پروازهای ما به چین زیاد شود گردشگران چینی می‌توانند به ایران و از آنجا به کشورهای دیگر سفر کنند.

ممکن است برای برخی مهم باشد که علت اینکه چین به عنوان اقتصاد دوم دنیا علاقه‌مند است ما ما کار کند، چیست؟ چرا چین دوست دارد با ایران که در شرایط تحریم است و اقتصادش هم مشکلات زیادی دارد، کار کند؟ این سؤال‌ها در ذهن برخی هست و باعث شده تا برخی تصور کنند که چین قرار است امتیازهای عجیب غریبی از ما بگیرد و ما قرار است کشور را حراج کنیم؛ چه پاسخی به این موضوع دارید؟

ما فاکتورهایی داریم که چین باید با ما کار کند و ما با چین نیز کار کنیم. ما در منطقه خلیج فارس و دریای عمان دو هزار و ۳۰۰ کیلومتر ساحل داریم. چین ۶،۵ میلیون

بشکه نفت خود را دارد از این تنگه عبور می‌دهد. آیا انرژی فقط تأمینش مهم است یا امنیت آن هم مهم است؟! یک کشور قدرتمند مثل جمهوری اسلامی ایران دارد امنیت این انرژی را تأمین می‌کند. پس این یکی از چیزهایی است که باعث شده جمهوری اسلامی ایران با چین شریک استراتژیک باشد. آنها می‌دانند ایران است اینکه ایران کشوری است که با ۱۵ کشور همسایه است. سوم ایران انرژی دارد. علاوه بر تأمین امنیت انرژی می‌تواند انرژی هم تأمین کند. چهارم، از لحاظ جغرافیایی و موضوع یک جاده - یک کمربند. یکی از مسیرهای اصلی چینی‌ها مسیر ما بود که از سرخس وارد ایران شوند و به اروپا بروند. ما بی‌توجهی کردیم و اینها آمدند مسیر را از طریق دریا به باکو رفتند و ما این مسیر را از دست دادیم. حالا این مسیر می‌خواهد از طریق ایران شکل بگیرد. تنها کشوری که علیه داعش جنگید، جمهوری اسلامی ایران بود و چینی‌ها به این موضوع واقف هستند. چین می‌گوید مکمل منافع من در منطقه باید ایران باشد.

من به نقل از برخی از حضار در این سفر شنیدم که یک بخش از صحبت‌های جناب آقای رئیس‌یاسا با مسئولان چینی، بحث تغییر نظم جهانی بوده؛ این بحث بسیار مهمی است که دنیا، ندای تک قطبی سی، چهل، پنجاه سال قبل نیست که آمریکا بر قدرت باشد. الان این سفر شاید به لحاظ نمادین کاملاً چنین پیامی را منتقل می‌کند. بالاخره دو قدرت منطقه‌ای و جهانی که سال‌ها تحت تحریم‌های آمریکا بوده‌اند، با وجود همه فشارها و موانع کنار هم می‌نشینند و قرارداد امضا می‌کنند، در حالی که آمریکا هنوز تحریم‌ها را بر نداشته است؛ در این رابطه هم اگر خبری دارید در طول این سفر یا تحلیلی مرتبط با این مسأله دارید، بفرمایید.

خبر اینکه خب چنین بحث‌هایی شد؛ هم چینی‌ها معتقدند که نظم نوین دارد شکل می‌گیرد و هم جناب آقای رئیس‌یاسا تحلیلی داشتند راجع به این مسأله و اقوال قدرت آمریکا در دنیا و جایگاه مهم آسیا در نظم جدید جهانی. این خودش خیلی مسأله مهمی است و قدرت گرفتن سازمان‌های منطقه‌ای مثل شانگهای به این معنا است که تک قطبی از بین رفته است. من زمانی گفتم که ما به عنوان جمهوری اسلامی ایران با یک فاصله کوتاهی به اب‌قدرتی نزدیکیم؛ برخی دوستان در وزارت امور خارجه با من مخالفت می‌کردند و کتاب‌هایی پیشنهاد دادند که بخوانم و با مفهوم قدرت آشنا شوم؛ اما من می‌خواستیم به کارشناسان عزیز بگویم که آنها این کتاب‌ها را برای شما می‌نویسند تا شما هیچ‌وقت تصور نکنید که می‌توانید قدرت اول شوید! حرف من به کارشناسان جوان این است که مطالعه کنید و تاریخ و حرکت‌های آنها را ببینید و این نظم جدید در حال شکل‌گیری است و قدرت‌سازمان‌های منطقه‌ای دارد بیشتر می‌شود. کشورها هم عجیب مشتاقند که ببینند و عضو شانگهای بشوند. شانگهای الان از لحاظ جمعیتی و از لحاظ مساحت از قدرت نظامی او بر قدرت بالاتر است. شانگهای اساس شکل‌گیری و مبارزه با تروریسم گرفته شده است. شانگهای اساس شکل نظامی و تمام فاکتورها دارد به آسیا منتقل می‌شود.

اتفاقاتی که این سه چهارماه در ایران رخ داد و شورش‌هایی که صورت گرفت و دشمن می‌خواست به عبارتی به واسطه نقشه هایش، جمهوری اسلامی را تضعیف بکند و روابط ایران با کشورهای حتی دوست و منطقه‌ای را به هم بریزد، به نظر می‌رسد که با این سفر عملاً نقش بر آب شد. یعنی مشخص شد که حداقل متحدان اتفاقات ایران را چندان جدی قلمداد نکردند.

همان موقع که اغتشاشات در ایران جریان داشت، هیأت‌های متعددی از چین، هند و روسیه به ایران آمدند و رفت و آمد همین هیأت‌ها نشان می‌داد اغتشاشات اهمیتی نداشته و به عنوان یک مسأله کوچک دیده می‌شود.